

Arta vorbește cu noi o miniserie de dragul artei

un proiect ASOCIAȚIA
CULTURALĂ
PATRIMONIU
PENTRU
VIITOR

partener **didactic.ro**
CANCELARIA NAȚIONALĂ
www.practica-intuitiv.ro

Episodul 12

Laura – Rareș

Krishna ridicând Muntele Govardhan

Autor: Ustad Sahibdin (1601 - 1700)

Circa 1690

Tehnica: guașă pe hârtie

Dimensiune: 29 x 38 cm

Localizare: British Museum, Londra

Rareș: Bună, mama! Bine ai venit! Ai avut o zi bună?

Laura: Bună, Rareș! Sunt bucuroasă că am reușit să predau raportul de vânzări la timp, deși a sunat telefonul încontinuu. Cum te-ai descurcat acasă?

R: Foarte bine, am avut o zi plăcută. Am citit niște povești.

L: Îmi spui și mie? Poate cât pregătim masa? Știi ce-ai vrea de mâncare?

R: Mama, regele dintr-una din povești l-a întrebat pe Marele Maestru de la curtea sa care e cea mai bună mâncare, iar acesta i-a răspuns că cea mai bună este prietenia pentru că ea reușește să îndulcească chiar și fiertura de orez.

L: Ce spuneai că ai citit?

R: *Mituri și legende indiene.*

L: Atunci facem un curry nu prea picant cu mult orez. Ai vrea?

R: Da. Regele acesta voia să se împace cu zeul Indra. Un potop mare se năpustise peste ținutul său și, ca să-l înduplece pe zeu, i-a promis că-și schimbă stilul de viață și nu va mai face excese.

L: Îmi amintește de o pictură foarte frumoasă pe care am văzut demult într-un catalog.

R: Am laptop-ul aici. Cum se numește?

L: *Krishna ridicând Muntele Govardhan.*

R: Aceasta este?

L: Da. Mi se pare că seamănă cu cea mai frumoasă nestemată.

R: Nu văd legătura cu povestea mea.

L: Vezi colțul din dreapta sus?

R: Da.

L: Acolo este pictat zeul Indra călare pe elefantul său alb, Airavata. Cum ți-ai dat și tu seama din poveste, în mitologia lor, el este zeul

care controlează războiul și forțele naturii, deci și furtuna. Seamănă cu Zeus, de la greci.

R: Și aceștia sunt nori negri de furtună?

L: Da, ca în povestea ta, legenda de aici spune că un mare potop se pregătea să se iște peste acest sat. Zeul Krishna, el e personajul principal aici, a vrut să-i apare pe oameni.

R: De ce sunt pictate atât de multe vaci?

L: Legenda spune că în imagine este satul Vrindavana. Tatăl adoptiv al lui Krishna era căpetenie aici. Se pare că la un moment dat, el i-a îndemnat pe oamenii din sat să aibă grijă de animalele lor și de natură, să protejeze resursele, în loc să le ofere în număr așa de mare zeului Indra, conform tradiției vedice. Alt text vechi spune că oamenii ajunseseră să creadă mai mult în forța pozitivă a muntelui, decât a zeului.

R: Cum adică *vedice*?

L: Este adjectivul de la *Vede*. Ele sunt o ... culegere de texte vechi religioase scrise în sanscrita veche, limbă care nu se mai folosește. Ele stau la baza religiei hinduse. Iar cuvântul înseamnă *înțelepciune*.

R: Și ce s-a întâmplat mai departe?

L: Mai departe, Indra a vrut să-i pedepsească pe oameni. Se pregătea să le aducă potopul, dar atunci a intervenit iar Krishna și a ridicat muntele deasupra satului, ca o umbrelă, fără niciun fel de efort. Atunci, oamenii au ales să-l venereze pe el.

R: Plecasem de la vaci.

L: Krishna era păstor de vaci. Și îi plăcea să cânte la flaut. Are un flaut în mâna dreaptă și aici.

R: Înseamnă că el e un zeu bun?

L: Da, este asociat cu forțele binelui în hinduism, adică religia principală în India. Și apare aici încoronat și încărcat cu bijuterii, ca un rege între zei. Timp de o săptămână a ținut muntele ridicat, ca măsură de protecție. Vezi în imagine, cum se scurge apa de pe munte în

izvoare? Ni se dă de înțeles că sunt protejați oamenii, plantele și animalele.

R: Și de ce s-au strâns așa de multe fete în jurul lui?

L: Se numesc *gopi*. Și ele erau din același sat. Unele flutură stegulețe în cinstea personajului binefăcător proaspăt descoperit. De-a lungul timpului, au devenit simbol pentru aspirația către bine, către divin.

R: Citesc pe internet că nu e așa de mare această pictură. Aproape 30 de cm lățime și 40 de cm lungime.

L: E mai mare decât o coală de hârtie A4.

R: Cred că ai dreptate. Și mai scrie aici că un rege a dat comanda pentru această pictură. Și că este parte dintr-un manuscris ilustrat.

L: Sigur era unul dintre regii preocupați și de arte, nu doar de războaie. Dar care manuscris?

R: *Bhagavata Purana*.

L: Oare aici apărea scris faptul că Krishna este cea de-a opta întruchipare a lui Vishnu?

R: Dar câte întruchipări pot fi în total?

L: Sunt zece în total. Mai sunt numiți și avatari. Iar ultimul este Kalki, cel care va aduce sfârșitul lumii.

R: Cum așa?

L: Și în textul acesta unde apare imaginea este descrisă o teorie despre cât poate dura lumea. Ei cred că o perioadă cosmică este o zi a lui *Brahma*. Acest zeu trăiește o sută de ani, trei sute de miliarde de ani de-ai noștri. Distrugerea unei vieți a lui *Brahma* înseamnă încetarea unei ere cosmice, dar *Vishnu* continuă să existe și poate și viața să se regenereze. O viață de *Brahma* înseamnă doar o clipire a lui *Vishnu*.

R: Mi se pare că multe povești mai noi cu super eroi s-au inspirat de aici. Trebuie să-mi amintesc exact care. Văd că mai scrie pe această pagină web și că e posibil ca unele pasaje din lucrare să fie copiate din alte lucrări. Cum adică?

L: E posibil ca în atelier, maestrul să-i fi lăsat pe ucenici să copieze cu hârtie de calc anumite pasaje care îi plăceau lui mai mult, astfel încât să se ajungă la o lucrare ideală. Lucrarea această trebuie să fi contribuit la formarea unui stil de pictură: cu linii fine de contur, cu figuri delicate, dar fără caracteristici realiste. Mie îmi place așa de mult îmbinarea de culori și așezarea lucrurilor simetric în pictură, încât nu mă deranjează că nu s-a reprezentat niciun fel de efect de depărtare și că pare că personajele sunt așezate unele peste altele.

R: Cred doar că așa pictau ei, că doar vacile sunt mai mari decât oamenii.

L: Ai dreptate. Dar uite că apa lângă care au poposit vacile abia se vede de cât de delicat este pictată. Și mai îmi place și că se observă nervurile fiecărei frunzulițe din copaci.

R: Foarte multe detalii. Dar apreciez grija lor pentru toate detaliile. Trebuie să mai caut în cartea mea povești cu zeul Krishna.

L: Are mai multe pășanii. Dar mai întâi mâncăm.

R: Bine, mama.

Timp de reflecție

1. Rareș și mama lui, Laura, au uitat să discute despre pielea albastră a lui Krishna. Poți găsi pe internet mai multe explicații. Care ți se pare cea mai convingătoare?
2. Veșmântul purtat de Krishna în imagine se numește „dhoti”. Află cum se numește veșmântul tradițional femeiesc.
3. Muntele Govardhan există în India. Află poziționarea sa pe hartă și compară fotografii cu pictura din acest episod. Ce asemănări și ce deosebiri poți observa?

Sursa imagine: www.britishmuseum.org

© The Trustees of the British Museum

Autor: Sorina Neacșu